No. 2395 Zaterdag 7 December 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. R. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

ARUBAANSCHE BELANGEN.

Vergadering van den Raad van Politie te Aruba den 15den Nov. 1929.

(Vervolg)

Het lid EMAN, bij de rondvraag aan het woord vraagt den Gezaghebber-Voorzitter, of hij eenig bezwaar heeft tegen de aanvulling van de vacature van een tweeden notaris.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt, dat hij niet weet, hoeveel notarissen de wet voor Aruba voorschrijft.

Na eenige discussie, waarbij de leden Eman en Arends het feit releveeren dat er klachten tot uiting gekomen zijn, en den wensch van een deel der bevolking vertolkten tot voorziening in deze vacature, wordt besloten deze aangelegenheid nader te overwegen.

Het lid EMAN verder aan het woord, zegt dat de rooimeester van de buitendistricten ook niet voor zijn zaak berekend is, daar hij steeds den rooimeester van de stad meeneemt wanneer hij eenige metingen te doen heeft.

De VOORZITTER hierop repliceerende zegt, dat de titularis eenigen tijd geleden zijn ontslag bij hem heeft ingediend, maar op zijn, Gezaghebber-Voorzitter's aandringen die post is blijven bekleeden; en zegt verder, dat hij zoowel deze zaak als de kwestie van den Hypotheekbewaarder met den Gouverneur opgenomen heeft, en hoopt dat er binnenkort een oplossing te vinden is.

Het lid EMAN vraagt of de Voorzitter denkt, dat met de voorgestelde uitbreiding van het personeel op het Postkantoor, de dienst er door meer coulant zal worden.

Waarop de VOORZITTER antwoordende zegt, dat het niet zoo zeer aan het personeel gelegen is, als wel aan de bekrompenheid van het lokaal, dat niet voldoende ruimte biedt voor wat daar afgehandeld moet worden.

Het lid ARENDS aan het woord zegt dat er klachten te over zijn over ons Radiostation, dat niet meer aan de eischen voldoet, daar het geen behoorlijke verbinding met Curaçao krijgen kan, doordat het te zwak is, en niet hoorbaar is tusschen al de sterkere stations hier in den omtrek; hetgeen veel nadeel aan den handel berokkent.

De VOORZITTER hierop repliceerende zegt dat hij dit punt reeds met den Gouverneur opgenomen heeft en dat hij getracht heeft een kortegolfstation voor Aruba te krijgen, waardoor een kleine fl. 15.000.— meer in de kas van het eiland kunnen vloeien aan telegramgelden.

Het lid ARENDS zegt, dat hij met genoegen gezien heeft dat er op de Suppletoire Begrooting fl. 10.000.— uitgetrokken is voor schoonmaak en uitdiepen van tankies en openbare putten; en zegt verder dat er verscheidene dingen zijn die aan controle dienen onderworpen te worden, en noemde met name de limonadefabrieken, broodbakkerijen, vischventen enz.

Hij zegt verder ook dat de ambulante kooplieden groote schade aan de handel berokkenen, daar zij voor een paar maanden of weken hier blijven en er weer tusschenuit trekken, met een vetten buidel, zonder dat de fiscus er eenig voordeel van heeft; spreker weet dat hiertegen door het Gouvernement niets te beginnen is, hij wil alleen de aandacht van het bestuur hierop vestigen. Wat het verkeer betreft, zegt spr. dat nu er eenige militaire politie (opgeleide) hier gekomen is hij hoopt dat het deze gelukken moge het verkeer goed te regelen.

Spr. komt nu terug op de openbare werken, en drukt zijn bevreemding uit dat er bij het aanleggen van wegen geen enkel Arubiaan als voorman geëmployeerd is, terwijl hij tevens meermalen gezien heeft dat er steenen naast den nieuw aan te leggen weg worden gegooid in grooter hoeveelheid dan voor het aanleggen daarvan noodig zijn, zoodat deze steenen na het beëindigen van dien weg weer naar elders vervoerd worden, hetgeen de kosten natuurlijk zeker verhoogt; ook bij den aanbouw van de nieuwe gevangenis heeft hij opgemerkt, dat er op een andere wijze gewerkt wordt dan hier de gewoonte is; hetgeen volgens hem duurder uitkomt.

Hij spreekt hier echter als leek.

De VOORZITTER hierop aan het word zegt dat de voorlui die aan de wegen werkzaam zijn „skillad labourers" zijn die waterpassen en andere instrumenten hanteeren kunnen en dat hij het in den beginne ook met Arubiaansche voorlui beproefd heeft, maar dat de abeiders hier tegen waren, daar zij niet gaarne orders van huns gelijken ontvangen, terwijl hij moet opmerken dat het Arubiaansche werkvolk hem buitengewoon goed is gebleken te zijn. Daarna stelde spr. den technicus van den Heide, mede aanwezig te vergadering, in de gelegenheid de andere vraag van het lid ARENDS ter beantwoorden. Deze aan het woord, zegt dat hier gewerkt wordt naar reeds opgemaakte plannen van het Dep. v. Openb. Werken op Curaçao en volgens diens aanwijzingen, dat die werken in schijn duur zijn, maar in de praktijk goedkooper uitkomen dan op andere werkwijze.

Het lid EMAN zegt nog ten slotte: Mijnheer de Voorzitter,

U heeft onlangs gereleveerd een zinsnede uit een ingezonden artikel in „La Union" waarin Uw bestuur als autocratisch, wordt betiteld; maar m. i. zijn Uw gevoelens zeer democratisch; in voormeld artikel staat ook dat de Landraden er voor „spek en boonen" zijn; maar ik meen vanavond genoeg getoond te hebben dat zulks niet waar is, en moet nog het feit aanstippen, dat de wetsbepalingen die voor tientallen van jaren onder het vorig autocratisch bestuur niet in werking waren, onder het tegenwoordig bestuur tot hun recht zijn gekomen.

Niets meer te behandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende sluit de Voorzitter de vergadering.

Uit het Curacaosche leven.

door

H. M. H.

Ons Gevangeniswezen; hoe het was.

Het lijkt wel paradoxaal, om onder bovenstaande rubriek te gaan schrijven over de plaats, waar juist de bannelingen uit ons Curaçaosche leven, de dagen, maanden en jaren „uitzitten" in straf voor hun aanrandingen en overtredingen van goede orde en zeden in ons maatschappelijke leven.

Maar zooals de menschen nu eenmaal zijn, is evenals in iedere maatschappij ook in ons Curaçaosche leven, een gevangenis een noodzakelijk kwaad.

Of er in het algemeen, echte bajesklanten natuurlijk uitgezonderd, veel aandacht besteed wordt aan dat huis in het hart van onze stad? Ik geloof het niet. Maar wel komen zoo nu en dan, tongen en pennen eens los, wanneer een of meer gedetineerden, boeien en tralies hebben weten te verbreken en wachters te verschalken, te verrasssen of zelfs te overrompelen, en dit dikwijls met middelen, waarvan de herkomst, door een streng onderzoek zelfs, niet te achterhalen is.

En in de laatste jaren gebeurde zoo iets zelfs meer dan een keer.

Onze gevangenis, zoo hooren we dan, is beslist onvoldoende, niet meer van onzen tijd, en de controle, zoowel op wat erin- als eruitgaat ondeugdelijk.

Niemand die hiervan meer en beter overtuigd is, dan de voor de gevangenis verantwoordelijke personen zelf.

Het drama, eenige weken geleden, toen daar op een avond een gedetineerde, die reeds meermalen ontvlucht was, met een revolver op zijn bewakers schoot, heeft weer opnieuw de aandacht en belangsteling voor ons gevangeniswezen wakker gemaakt; daarom acht ik het niet onbelangrijk eens hier wat te vertellen van de mededeelingen en gegevens, die de Procureur Generaal Mr. M. van Dijk. mij met de meest mogelijke welwillendheid versterkt heeft.

Ons gevangeniswezen op Curaçao bevat een strafgevangenis en een huis van bewaring, beiden ondergebracht in de benedenverdieping van ons raadhuis. Over dit gevangeniswezen staat een commissie van administratie, bestaande uit den Procureur Generaal en vier door den Gouverneur benoemde leden. Rechtens is de P. G steeds voorzitter dezer Commissie en uit de vier leden worden onderling benoemd een ondervoorzitter en secretaris. Verder is is ieder der leden om de beurt z. g. commissaris van het kwartaal, voor het controleeren en verifieeren van de administratie van den directeur.

De dagelijksche leiding van de gestichten berust bij dezen directeur, die daarin wordt bijgestaan door eenige gevangenbewaarders, ier aantal in de laatste jaren aan.. rkelijk is uitgebreid en 4 gevangenisopzichters, controleurs van de bewakers e. een instituut pas van den laatsten tijd.

Van die beide gestichten, onze strafgevangenis en het huis van bewaring zeggen we niet te veel, wanneer we beweren, dat ze onvoldoende waren in alle opzichten; en niet voldeden aan normaal te stellen eischen.

Op de eerste plaats de gebouwen, onder en achter het raadhuis. Kelderwoningen zijn het, waar de salpeter van de muren druipt. Nu weet ik wel, dat men van een strafgevangenis geen vacantieoord kan maken, maar men mag toch ook niet de ellende der restrictieve straffen verergeren, door de gedetineerden over te leveren aan geestesdood en verveling of door er psychopathen en zwakzinnigen van te maken. Want lectuur- of werkverschaffing bestond er in onze gevangenis niet; slechts enkele hadden eenige afleiding in hun publieke tewerkstelling op straat.

De opsluiting was eveneens beslist onvoldoende. Bij onzen rondgang door de gebouwen, konden we dit met eigen oogen zien. Het ware groote bossen met geweldige sleutels, die de ons begeleidende cipier aan zijn arm droeg, maar verouderd, onpractisch en ondeugdelijk; daarbij had de steeds doorvretende salpeter aan de sloten heel weinig geweldigheid overgelaten.

Dan de buitenmuren waren heel gemakkelijk te overklimmen; op een plaats zelfs bood een trap tegen de batterij, een welkome hulp aan den vluchteling.

Verder geven deze lage buitenmuren gelegenheid, dat de gevangenen ongecontroleerde communicatie hadden met de buitenwereld, door overgooien van brieven, vijlen, zagen, wapenen en allerlei andere voorwerpen. En dit alles werd nog vergemakkelijkt, door de groote duisternis, welke er heerschte bij gebrek aan voldoende verlichting.

De plaats in beide gestichten: het huis van bewaring en de strafgevangenis was oorspronkelijk berekend op dertig gevangenen; en eind September zaten er in diezelfde ruimte 73 personen opgesloten, wat lang nog niet het hoogste cijfer is wat er bereikt is.

Om plaats te maken, moesten ziekenzaal en dokterskamer worden ingeruimd; en de cachotcellen, voor de bijzonder lastige gevangenen, zijn sinds maanden reeds in gebruik door gewone gedetineerden. Ook de beide afdeelingen voor preventieven en gevangenen, konden niet meer van elkaar gescheiden gehouden worden.

Onvoldoende was ook de bewaking. De 6 gevangenbewaarders hadden vroeger 12 uren wacht. Hun aantal was veel te klein, hun wachttijd te groot. Bovendien liepen zij tusschen de gevangenen rond, zoo dat een vreemdeling geen onderscheid maken kon tusschen gedetineerde en bewaker; ze waren zonder uniform, zonder bewapening.

Maar gelukkig is in dit alles, thans reeds heel wat veranderd en verbeterd. Aanvankelijk had de gevangeniscommissie aan Consuls en andere personen, boeken, kranten en tijdschriften gevraagd voor gevangenislectuur; maar thans is de zorg hiervoor in handen van Pater Jansen en Kapitein Buwalda, onder toezicht der gevangeniscommissie. Onder deze leiding bestaat er nu reeds een kleine gevangenischbibliotheek, die met den dag grooter wordt, en door het gouvernement wordt gesubsidieerd.

Ook is men begonnen met een werkverschaffing, zoo goed als het ging; maar zonder werkplaats en zonder leiding blijft dit vanzelf een stumperig iets. Nog wordt er heel wat werk gedaan buiten de gevangenis, maar weldra zal dit geheel moeten worden afgeschaft, vanwege de extra kosten der bewaking, maar vooral, omdat de gevangenen hierdoor in aanraking komen met minder gunstige elementen en familie.

Voor het gebouw zelf is men bezig om door een betere indeeling van de kamers aan de voorzijde, en het onderbrengen aldaar van directeur, administrateur, opzichters en wachters, de controle en visitatie te vereenvoudigen en te verbeteren. Ook zal er een klein ziekenzaaltje komen, met dokterskamer. en deze laatste zal voorzien worden van de meest noodige, instrumenten en verbandartikelen.

Dan, doordat de gevangenis beschikking kreeg over een groot terrein, met provoost en politiecellen, die voor de politie onbruikbaar waren geworden, is het gebouw aanmerkelijk vergroot en gemoderniseerd. Een twaalf nieuwe, moderne cellen zijn er nu bijgebouwd, en eenige grootere kamers, goed gesloten met veilige Lipssloten en van dubbele tralies voorzien, en toch goed geventileerd.

Thans is ook het heele gebouw voorzien van waterleiding en bad en waschgelegenheden. Er is een behoorlijke verlichting aangebracht, maar zoo, dat alle in- en uitschakeling slechts door de bewaking kan geschieden; er is verbetering gekomen in de keuken door het aanschaffen van een cokesoven in plaats van de houtskoolkonfooren, waardoor de rekening der brandstof van 100 gld per maand tot enkele tientjes werd teruggebracht.

De buitenmuren zijn thans reeds gedeeltelijk verhoogd, en machtiging is verleend om ze met onder stroom staande kabels te bewapenen.

Ook de bewaking is uitgebreid; wel zijn de wachturen verminderd tot 8 per etmaal, maar het is dan ook waken, streng waken, wat er gedaan wordt; voortdurend wordt er gesurveilleerd, onder contole der gevangenisopzichters, en elk oogenblik worden deuren gepeild, of er geen spijlen of sloten zijn losgemaakt en verwrongen. Iedere bewaker is thans ook voorzien van uniform en een goed en gemakkelijk revolver en elk opzichter van een parabellum.

Maar toch, ondanks al deze verbeteringen die reeds gedaan of nog uit te voeren zijn, voldoet de thans bestaande gevangenis niet aan de eischen die in den tegenwoordigen tijd aan een dergelijk instituut gesteld moeten worden. En ze zal er nooit aan voldoen ook.

Hoe ze in de toekomst dan worden moet, daar over in een volgend artikel.

Rijksbegrooting 1930.

Hoofdstuk XI.

Voorloopig Verslag.

Algemeene beschouwingen.

Onder verwijzing naar hetgeen bij de algemeene beschouwingen betreffende de Rijksbegrooting dienaangaande is opgemerkt, spraken verscheidene leden verwondering en teleurstelling uit over het wederoptreden van dezen bewindsman als Minister van Koloniën. Zij achtten dit wederoptreden, in verband met het gemis aan vertrouwen in dezen Minister, zoowel hier te lande als in Indië, op zich zelf een ernstige fout. Daarbij komt, dat de Minister sinds geruimen tijd niet meer door eigen aanschouwing van de toestanden in Indië heeft kennis genomen, hetgeen temeer een bezwaar is wegens de snelle evolutie, die in Indië op velerlei gebied zich in de latere jaren heeft voltrokken.

Verscheidene andere leden meenden dat voor bovenvermelde critiek geen goede grond aanwezig is. Dat bij een aantal personen gemis aan vertrouwen in een Minister valt waar te nemen, levert nog geen reden op, waarom deze niet als zoodanig zou kunnen optreden. Evenmin kan als grief worden aangevoerd, dat iemand, die als Minister van Koloniën optreedt, sinds geruimen tijd geen bezoek aan Indië heeft gebracht. Aanvaarding van die grief zou het aantal Staatslieden, dat voor het beheer van het Departement van Koloniën in aanmerking kan komen, al te zeer beperken.

Met instemming hadden verscheidene leden kennis genomen van de uitdrukkelijke verklaring in de Troonrede omtrent het hechte geheel van moederland en overzeesche gewesten. Zij wezen er echter op, dat, wil men deze hechtheid op den duur handhaven, noodig is, dat het moederland zich doordrongen toone van den plicht om te zorgen voor doeltreffende verdedigingsmiddelen, ook in de overzeesche gewesten.

Gevraagd werd, wanneer het woord „koloniën" in de officieele stukken betreffende de overzeesche gewesten zal worden afgeschaft, daar men deze terminologie niet langer juist achtte.

1ste AFDEELING.

Departement.

Opgemerkt werd, dat de meeste bij dit Departement werkzame hoofdambtenaren reeds te lang uit Oost- of West Indië weg zijn om hetgeen in de Indische maatschappij leeft nog te kunnen aanvoelen, of zelfs de overzeesche gewesten door eigen aanschouwing niet kennen, waardoor groot gevaar bestaat, dat de Indische belangen niet in juisten zin worden behartigd. Gevraagd werd, of het niet mogelijk zou zijn op het Departement van Koloniën werkzame ambtenaren tijdelijk in Nederlandsch-Indië werkzaam te stellen en omgekeerd.

Enkele leden zouden gaarne het oordeel van den Minister vernemen over het denkbeeld om, gelijk ook in andere landen wel geschiedt, leden der Nederlandsche volksvertegenwoordiging met een zekere opdracht naar Indië te zenden ter bestudeering van zeer belangrijke aangelegenheden, die ook in de Staten-Generaal ter sprake komen; men dacht hierbij aan vraagstukken als de bestuurshervorming, de poenale sanctie, de gedwongen arbeid, enz. Andere leden waren van oordeel, dat het verleenen van zoodanige opdrachten, die feitelijk neerkomen op het verschaffen van de gelegenheid tot het maken van reizen op Rijkskosten, geen aanbeveling verdient.

Verscheidene leden spraken er hun voldoening over uit, dat de raadsman voor studeerenden aan het Departement van Koloniën, die herhaaldelijk reden had gegeven tot ernstige critiek, thans was afgetreden. Zij stelden de vraag, of de werkkring van raadsman voor studeerenden wegens den aard van de functie niet beter kan worden opgedragen aan een met onderwijs-aangelegenheden bekend persoon dan aan een gewezen bestuursambtenaar, terwijl tevens als eisch gesteld zou moeten worden het volkomen vertrouwd zijn met Nederlandsche toestanden en instellingen, veeleer dan het bezitten van een langdurige Indische ervaring. De taak immers van den raadsman moet zijn de jongelieden tijdens hun studie in Nederland zooveel mogelijk voorlichting te verschaffen.

Andere leden ondersteunden dit denkbeeld in zooverre, dat zij den raadsman voor studeerenden bij voorkeur zouden willen gekozen zien uit daarvoor geschikte personen, die bij het onderwijs in Nederlandsch-Indië werkzaam zijn geweest en gewend zijn met studeerenden om te gaan.

Gevraagd werd, waar een post voor de bezoldiging van deze betrekking is uitgetrokken.

IIIde AFDEELING.

Curaçao.

„Nu blijkens de mededeeling van den Minister ook dit jaar de Curaçaosche begrooting niet bij de wet behoeft te worden vastgesteld, meenden zeer vele leden de bij dit hoofdstuk der Rijksbegrooting zich voordoende gelegenheid te moeten aangrijpen om aangaande het door de Regeering ten aanzien van dit gebiedsdeel gevolgde of nog te volgen beleid eenige opmerkingen te maken.

„De betreurenswaardige gebeurtenissen, op 8 en 9 Juli jl. op Curaçao voorgevallen en de bij die gelegenheid door den gouverneur en andere autoriteiten aangenomen houding maakten daarbij in de eerste plaats een onderwerp van bespreking uit."

De antwoorden van min. KONINGSBERGER, alsmede de rapporten van den Gouverneur en Militairen Commandant worden onvoldoende geacht. Men hoopt dat de Regeering in staat zal zijn bij de Memorie van Antwoord nauwkeurige en volledige inlichtingen te verstrekken.

„Vele leden wenschten echter reeds nu als hun voorloopig gevoelen te kennen te geven, dat de verantwoordelijke gezagsdragers op Curaçao, in het bijzonder de gouverneur, bij de bedoelde gebeurtennissen te kort zijn geschoten in de taak tot handhaving van het gezag. Zij zouden in het bijzonder willen vernemen, hoe het mogelijk is geweest, dat de, toch ongetwijfeld uitgebreide, toebereidselen tot deze met een groot aantal personen op touw gezette overrompeling, voor de politie en andere auroriteiten te Willemstad volkomen onopgemerkt konden blijven; welke gedragslijn de gouverneur heeft gevolgd, nadat hem bericht was, dat het fort was overvallen, tot het oogenblik, waarop de opstandelingen zich op het paleis van den gouverneur aandienden om den landvoogd uit te noodigen zich onder de hoede van de opstandelingen te stellen en hen te vergezellen op hun reis naar de Venezolaansche kust; voorts, welke motieven den gouverneur hebben bewogen bij het bevorderen van de inscheping der opstandelingen in een Amerikaansch schip ter volvoering van hun tegen de Regeering van Venezuela gerichte actie."

Ook het optreden van den Commandant had, naar het oordeel dezer leden, allerminst getuigenis afgelegd van het verantwoordelijkheidsgevoel, van de doortastendheid welke in zulke omstandigheden vereischt zijn.

Vele leden achtten het nauwelijks denkbaar dat de gouverneur op zijn post gehandhaafd zou kunnen worden; nog afgezien van de vraag, in hoever hij persoonlijk voor de gebleken tekortkomingen aansprakelijk kan worden gesteld. Zijn positie is te zeer geschokt.

Zij verzochten het oordeel der Regeering daaromtrent te vernemen. Men erkende dat het redelijk is, dat de Regeering geen eindoordeel vormt, alvorens zij het rapport der Commissie heeft; doch tevens was men van oordeel, dat dit haar niet behoefde te beletten als haar oordeel uit te spreken, dat de gouverneur in geen geval kan worden gehandhaafd.

Andere leden vonden deze conclusie voorbarig. Men wilde eerst het rapport en den Gouverneur zelve afwachten. Want de ter griffie neergelegde stukken zijn vaag en weinig zeggend. De meening dat, onafhankelijk van het nader onderzoek, de positie van den gouverneur als dermate geschokt is te beschouwen, dat hij niet kan worden gehandhaafd, kwam dezen onjuist voor en in strijd met de opinie, op Curaçao vrij algemeen tot uiting gekomen, en uitgedrukt in het tot de Koningin gerichte adres.

Algemeen was men van oordeel, dat niet in de eerste plaats hetgeen op 8 Juni was gedaan en nagelaten, de oorzaak is van de overrompeling, doch veel meer het feit, dat verzuimd is tijdig een goede organisatie tot handhaving van het gezag in het leven te roepen.

Ook hierom werd door velen het beleid van den Gouverneur afgekeurd, daar deze het niet noodig geacht had dat de „Kortenaer" langer bleef. Gevraagd werd, of de Gouverneur, alvorens deze mededeeling te doen, den Raad van Bestuur en den Kolonialen Raad had gehoord.

Met het oog op de omstandigheden achtte men een spoedige afdoende bescherming noodzakelijk. Het politiecorps moet uitgebreid en beter geoutilleerd. De Gouverneur dient ook met het oog op de Bovenwindsche eilanden, de beschikking te hebben over een snelvarend politieschip en watervliegtuigen. Ook behoort er een oorlogsschip blijvend gestationneerd te zijn, mede in verband met den grooten scheepvaartweg door het Panamakanaal. Anderen vonden dit laatste noodeloos kostbaar en bovendien ondoeltreffend.

„Immers het doel van de te bieden bescherming is niet het afweren van een buitenlandschen vijand — waarvoor trouwens met het stationneeren van een oorlogsbodem niet zou kunnen worden volstaan —, doch de handhaving van de orde. Daarvoor is behoefte aan een snelvarend politievaartuig met lichte bewapening. Verbetering van de organisatie der politie is trouwens niet alleen noodig op Curaçao. Ook op Aruba met zijn sterk zich ontwikkelende olie-industrie, is een behoorlijke en afdoende politie-organisatie noodzakelijk. Gevraagd werd, of inderdaad, zooals men had vernomen, buiten Willemstad geen politie-toezicht bestond en wat de Minister voornemens is ter verbetering in deze te doen.

Verscheidene leden gaven als hun meening te kennen, dat het opdragen van het geheele politie opzicht aan een militair corps mede tot het gebeurde heeft bijgedragen; daaraan is het te wijten, dat de politie en het bestuur onvoldoende voeling hebben met hetgeen er op Curaçao omgaat.

Voorts was men algemeen van oordeel, dat de recherche te eenenmale heeft gefaald. Men wenschte daarom te vernemen, wat tot het verkrijgen van afdoende verbetering in den recherchedienst gedaan wordt.

„Eenige leden merkten op, dat het gebeurde tevens is te zien als pijnlijk gevolg van het onbevredigende, in de Kamer herhaaldelijk scherp veroordeelde, bestuur van den vorigen gouverneur. Niet slechts ten aanzien van de voorziening in een goede politie-organisatie, doch op nagenoeg elk gebied is dat bewind te kort geschoten, zoo ten aanzien van de watervoorziening, de zorg voor publieke werken en het haven-beheer. Ook op het gebied van de financiën moet, naar het oordeel van ter plaatse bekende personen, de toestand zeer veel te wenschen overlaten.

Sommigen gaven als hun meening te kennen, dat de Regeering in Nederland het ernstige verwijt treft, dat zij de reorganisatie der politie, waarop in de laatste 15 jaren van Curaçao uit herhaaldelijk is aangedrongen tot 1928 achterwege heeft gelaten. Ware de reorganisatie in Juni ll. volledig doorgevoerd geweest, dan zouden de hier besproken gebeurtenissen zich vermoedelijk niet hebben voorgedaan. Men vroeg in dit verband, of het juist is, dat kapitein BORREN heeft verklaard, dat de volledige reorganisatie der politie op Curaçao vertraagd werd doordat de werving in Holland niets opleverde, aangezien de Regeering aan de gegadigden geen voldoende bezoldiging wilde geven."

Door vele leden werd hierom de uitzending van een Regeerings-Commissaris bepleit, die als waarnemend Gouverneur zou kunnen optreden, en een onderzoek instellen naar de noodzakelijk te nemen maatregelen ter verbetering. Anderen achtten tot zoodanigen maatregel nog geen aanleiding aanwezig.

Nadat nog enkele vragen gesteld werden van ondergeschikt belang, brachten sommige leden den nood der Bovenwindsche eilanden ter sprake.

„Zij zouden gaarne vernemen, wat de Regeering voornemens is te doen om daarin te voorzien. De tegenstelling tusschen den voorspoed op Curaçao en Aruba en de groote armoede en de misstanden op de andere eilanden doet zich hoe langer hoe pijnlijker gevoelen. Men stelde de vraag, of het niet wenschelijk zou zijn door het scheppen van een betere en snellere communicatie het mogelijk te maken, dat de andere eilanden in de steeds moeilijker wordende voedselvoorziening van Curaçao mede het hunne konden bijdragen. Dit zou wederkeerig ook op deze eilanden meer welvaart, door een verbeterden afzet van producten, kunnen brengen. De hier aan het woord zijnde leden meenden dit denkbeeld aan de Regeering in ernstige overweging te moeten geven

Gevraagd werd, hoe de Regeering staat tegenover de beweging, welke op de Bovenwindsche eilanden merkbaar is, om te geraken tot een losmaking, althans een verzwakking van den band met de Benedenwindsche eilanden.

Sommige leden betreurden, dat nog geen voorstel is ingediend tot herziening van het Regeeringsreglement van Curaçao, waardoor dit gebiedsdeel nog steeds een vertegenwoordigend lichaam ontbeert, waarvan de leden geheel of ten deele door de ingezetenen zelf zijn aangewezen.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat de samenstelling van den Kolonialen Raad te Curaçao geen waarborgen oplevert, dat de belangen van de verschillende eilanden, behalve Aruba en Curaçao, behoorlijk worden behartigd, hetgeen naar hun meening ook in practijk gebleken is. Eenige leden oordeelden, dat ook de belangen van het snel zich ontwikkelende Aruba in den Kolonialen Raad geen voldoende behartiging vinden. Men sprak de hoop uit, dat voortaan bij de samenstelling van den Kolonialen Raad met de belangen van alle tot Curaçao behoorende eilanden meer rekening zou worden gehouden.

Gevraagd werd, of zorg wordt gedragen voor een zoodanig uitgerusten douane-dienst op Curaçao, als met den opbloei van dat eiland, waarvan de Troonrede gewaagt, in overeenstemming is.

Eenige leden stelden de vraag, of het bericht juist is, dat Amerikanen op Aruba geprotesteerd hebben tegen de aanwezigheid van gekleurde politiebeambten op dat eiland en dat dientengevolge het gouvernement besloten heeft voortaan geen anderen dan Europeanen op Aruba politiediensten te doen verrichten.

Andere leden gaven te kennen, dat, voor zoover van eenige moeilijkheden kan worden gesproken, de bedoelde protesteerders niet van de beste soort zijn.

Enkele leden meenden te weten, dat op Curacao de kraamverzorging en verloskundige hulp veel te wenschen overlaten. Zij drongen er op aan, dat vroedvrouwen en kraamverzorgsters daarheen zouden worden uitgezonden.

Gevraagd werd, hoe het staat met de gelijkstelling van het bijzonder met het openbaar onderwijs op Curacao, en welke maatregelen reeds genomen zijn of alsnog genomen zullen worden om die gelijkstelling te verwezenlijken.

Gevraagd werd, of bij het begrootingsbeleid thans in voldoende mate rekening wordt gehouden met de wenken daaromtrent gegeven in den brief aan het Curacaosche gouvernement dd. 17 Juni 1925 van den toen maligen Minister von Koloniën.

Aangedrongen werd op verbetering der volksontwikkeling op Curaçao. Terwijl in Suriname reeds geruimen tijd leerplicht bestaat, ontbreekt deze geheel op Curaçao. Voorts is, ondanks de reeds verschillende jaren geleden uitgevaardigde verordening omtrent het leerlingwezen en het ambachtsonderwijs, op dit gebied feitelijk nog niets tot stand gekomen. Ook achtte men noodig meer activiteit van het gouvernement in zake de verbetering der volkshuisvesting.

Sommige leden oordeelden de arbeidstoestanden in de petroleumbedrijven op Curaçao en Aruba zeer ongunstig. Verwezen werd naar een drietal artikelen dienaangaande in het dagblad *Het Volk* van 8, 13 en 14 Juni jl. De hier aan het woord zijnde leden stelden de vraag, of de Regeering omtrent het bestaan van misstanden, als in bedoelde artikelen aangeduid, op het gebied van arbeidsverhoudingen, kinderarbeid, alcoholisme en prostitutie een onderzoek heeft ingesteld, dan wel alsnog wil instellen; zoo ja, dan zag men de resultaten van zoodanig onderzoek gaarne ter kennis van de Kamer gebracht.

Gevraagd werd, of nu ook de Bullen-baai aan de Curaçaosche Petroleum Maatschappij is of zal worden verpacht.

Een lid gaf in overweging de West-Indische gewesten te verkoopen, omdat deze eer nadeel dan voordeel voor Nederland opleveren.

Aldus vastgesteld 5 November 1929.

JOEKES,
VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM.
FEBER.
CRAMER.
BEUMER.

Koloniale Raad.

Zitting op Zaterdag, den 7den December 1929, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. **Ingekomen stukken.**
2. **Verkiezing van candidaten ter voordracht voor de vervulling van de vacature ontstaan door ontslagname van den Heer E. S. C. de Veer Abrahamsz.**

Willemstad, den 5den December 1929.

De Griffier van den Raad,
BOOMGAART.

BERICHTEN

Pausfeest.

20 December a. s. hoopt Zijne Heiligheid Paus Pius XI Zijn Gouden Priesterfeest te herdenken

Geheel de Katholieke wereld juicht met haar Vader mee, die vijftig jaren het altaar de Heeren heeft bestegen, vijftig jaren als een „Andere Cristus" gestaan heeft als Middelaar tusschen God en de menschheid, en nu als Opperpriester, Plaatsvervanger van Christus hier op aarde, Zijn millioenen van kinderen oproept om tezamen met Hem feest te vieren, aan de rijke genadeschatten van de H. Kerk deelachtig te worden, en te zamen met Hem Gode dank te brengen, voor den rijkdom van hemelsche zegeningen door Gods Vaderhand over Zijn Persoon en door Zijn hand over de menschheid uitgestrooid.

Onze Apostolisch Vicaris, Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE, heeft gelast dat dit Gouden Jubelfeest op morgen 8 December, het feest van de Onbevlekte Ontvangenis van Maria, in alle kerken en kapellen van dit Vicariaat zal gevierd worden, met een plechtige H. Mis van dankbaarheid, en na de H. Mis „Te Deum."

Op bizonder plechtige wijze zal het feest gevierd worden in de Kathedrale Kerk te Otrabanda.

Om 9 uur zal Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE een Pontificale H. Mis opdragen. Bij ontvangst van Monseigneur aan de deur der Kathedraal zingt het koor *„Ecce Sacerdos"* en daarna *„Tu es Petrus"* van Mitterer.

Na de Pontificale mis zal „Te Deum" worden gezongen, waarna het koor de *„Paushymne"* van Max Wekker, die speciaal voor dit jubeljaar vervaardigd is, zal uitvoeren.

Des avonds om 7 uur is er Pontificaal Lof, waaronder de feestrede zal worden gehouden door den Z.E. Pater R. BUHRS. Het koor zal de *„Tu es Petrus"* van Goller en na het lof de Cantate *„Paus en Koning, Vrijheids-cantate"* van van Nuenen uitvoeren. Deze cantate is speciaal vervaardigd naar aanleiding van het herstel van de Pauselijke onafhankelijkheid en aan Z.H. opgedragen. Uitgever en componist mochten hiervoor een eigenhandig schrijven van den pauselijken Staats-Secretaris, Kardinaal GASPARRI, ontvangen, met de betuiging van dankbaarheid namens Z.H. en den Pauselijken zegen.

Z.D.H. Mgr. VUYLSTEKE heeft tevens voorgeschreven om morgen in alle kerken een speciale collecte te houden waarvan de opbrengst ten spoedigste als een feestgeschenk van de Katholieken van Curaçao aan Zijne Heiligheid zal worden opgezonden.

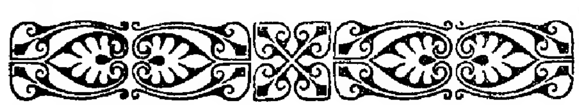
Nieuwe Gouverneur van Curaçao.

Maandagmiddag werd een particulier telegram ontvangen van de United Press, dat door Hare Majesteit de Koningin, tot Gouverneur van Curaçao benoemd is Zijne Excellentie Majoor,

BARTHOLOMEUS WOUTER, THEODORUS VAN SLOBBE.

De nieuwe gouverneur, van welks benoeming gisteren officieel bericht ontvangen is, is Katholiek en werd geboren te Schiedam op 31 October 1882. Hij maakte zijn studies aan den hoofdcursus voor de opleiding van officieren en aan de Hoogere Krijgschool. 16 Juli 1919 werd hij benoemd tot Kapitein van den Generalen staf en nu enkele maanden geleden bevorderd tot Majoor. Tevens was hij leeraar aan de Hoogere Krijgschool te 's Gravenhage, voorzitter der onderafdeeling Breda, en lid van het Hoofdbestuur der Alg. R. K. Officieren vereeniging. (afd. Beroepsofficieren) en medeoprichter der Nederlandsche Vereeniging „Ons Leger". Te zamen met kapitein Th. C. van Erp schreef hij „Neerlands Doodstrijd".

Wij wenschen Zijne Excellentie van harte geluk met deze zoo eervolle benoeming, en spreken den innigen wensch uit, dat Zijn Bestuur, onder Gods onmisbaren zegen, Curaçao en zijn bevolking ten heil moge strekken.

✠ Z. D. Hoogw. Mgr. H. van de Wetering.

In „El Nuevo Diario" van 19 November j.l. lazen wij het bericht van de U. P. dat op 18 November j.l. te Utrecht overleed Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid, Mgr HENRICUS VAN DE WETERING, aartsbisschop van Utrecht. Mgr. van de Wetering werd geboren te Hoogland op 26 Novemder 1850. Nu Zijne studies volbracht te hebben op de Seminaries Culemborg en Rijsenburg werd hij in 1874 Priester gewijd. Achtereenvolgens was hij kapelaan te Zutphen, Secretaris van het aartsbisdom, pastoor van Hilversum, titulair Bisschop van Gaja en coadjutor van Mgr. SNICKERS.

In 1895 werd Mgr. VAN DE WETERING tot Aartsbisschop van Utrecht benoemd; en met groote wijsheid en kracht heeft Mgr. dit uitgebreide bisdom gedurende 34 jaren bestuurd, leiding gevend op geheel het uitgestrekte gebied van godsdienstig en sociaal leven.

Z.D.H. Mgr. VAN DE WETERING was Huisprelaat van Z.H. den Paus, assistent-bisschop bij den pauselijken troon, Romeinsch Graaf, Commandeur in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Grootofficier in de Orde van Oranje Nassau, magistr. Grootkruisorde van Malta, drager van het Grootkruis in de Orde van het H. Graf, en Grootcommandeur der Vorstelijke Hohenzollernsche Huisorde.

R.I.P.

Hoedenvlechten.

Bij de op Vrijdag 29 November 1929 in het gebouw van den hoofdleergang in het strohoedenvlechten op Pietermaai onder voorzitterschap van den Inspectenr van het Onderwijs afgenomen examens voor de onderscheidene vlechtdiploma's zijn geslaagd:

Voor diploma B.

Mej. Lunita Koots, Mej. Sofia Linstel, Mej, Maria Estacio en Mej. Johanita Crisante van den vlechtleergang te Santa Rosa.

Voor diploma C.

Mej. Johanita Pieters van den vlechtleergang te Montagne en Mej. Stefanita Girindongo van den hoofdleergang te Pietermaai.

Voor diploma D.

Mej. Mathilda Panneflek van den vlechtleergang te Montagne, Mej. Maria Cato, Mej. Cornelia Evertsz en Mej. Helena Ferrera, van den hoofdleergang te Pietermaai.

St. Martinus-gesticht.

Mej. WILLY HULSWIT heeft met goed gevolg haar eindexamen gemaakt, en het einddiploma behaald. Onze gelukwenschen.

De tentoonstelling van fraaie handwerken heeft vele bezoekers gehad. Zij was dan ook in één woord schitterend. Hulde aan de eerw. Zusters onderwijzeressen, maar ook hulde aan de leerlingen.

Nieuws van St. Martin.

Men schrijft ons van St. Martin:

Maandagmorgen 25 Nov. ontving de dokter een wireless van een olietanker waarin om instructies gevraagd werd, wat te doen met een man wiens slagader bij den pols was doorgehakt. 's Avonds om 7 uur zou de steamer hier verwacht worden. Een paar dagen te voren had aan boord een gevecht plaats gehad onder de Chineesche werklieden, en dien dag had dat ongeluk plaats, naar men vermoedt, uit wraakneming. Om 7 uur kwam de steamer op de ree; heel St. Martin was op de been. Gezaghebber, dokter, brigadier enz. gingen aan boord en om half 10 werd de gewonde Chinees meer dood dan levend naar 't hospitaal vervoerd, terwijl de aanvaller zwaar geboeid naar de gevangenis werd gebracht. Tot 1 uur 's nachts werd er geconfereerd, en het slot was, dat de vechtersbaas weer aan boord werd gebracht, terwijl de ander in het hospitaal zou blijven tot hij weer beter was, om dan naar Curaçao te worden opgezonden. Den anderen morgen is de steamer wederom vertrokken. Het volk dacht niet anders, of 't was URBINA in hoogst eigen persoon.

Autobus.

Door de straten van Pietermaai, Scharloo en Pen rijdt thans weer eens een autobus. Laten wij hopen dat hij een langer leven heeft dan de vroegere. Want bij de steeds verdere uitbreiding van de stad, kan men er nu eenmaal niet buiten. Wat zou een mooie nette autobus ook geen gemak zijn voor de velen die er reeds wonen in de buurt van Wishi, Marchena etc. en aan de Oostzijde van de haven, voor de menschen die wonen in de buurt van Saligne, waar voortdurend méer bijgebouwd wordt? Wie neemt 't initiatief er toe? 't Kan wel haast niet anders of 't moet een goed rendeerend zaakje zijn.

Vice-Consulaat van Spanje.

De heer ELIAS M. CURIEL, Vice-consul van Spanje alhier, maakt bekend dat de heer ALEX CURIEL benoemd is tot Consulair Agent van Spanje alhier.

Procureur Generaal.

Naar wij vernemen is Dr. A. Desertine, thans rechter op de Bovenwindsche eilanden, aangewezen als waarnemend Procureur-Generaal, en vertrekt Z. E. G. A. omstreeks 7 dezer per „Three Sisters" herwaarts.

Treurig auto-ongeluk.

Gisteren tegen den avond kwamen de trucks met werklieden van de Bullenbaai. Naar men zegt reed de truck van P. C. voorop. Hoe 't komt, weet men niet, maar in de saligne van Malpais sloeg deze truck over den kop, kwam tegen een telefoonpaal terecht, en alle inzittenden werden eruitgeslingerd. De chauffer P. C. een oppassende jongeman, kwam er onder en was zoo goed als op slag dood.

Tien werklieden waren min of meer gewond; acht ervan zijn naar het hospitaal vervoerd.

Nadat gerechtelijk onderzoek was ingesteld, is ook het lijk van P. C. naar 't hospitaal gebracht. Onze hartelijke deelneming aan de moeder en verdere familieleden van den overledene.

Van Tijdschriften.

Ingenieursbelangen.

1 November is verschenen het Maandblad „Ingenieursbelangen" orgaan van de Nederlandsche Vereeniging van Ingenieurs.

Het blad dat onder de redactie staat van A. WITHOLT, Leeuwendaallaan 37 Rijswijk (Z. H.) ziet er keurig uit en kost slechts f. 3.— per jaar.

In het eerste nummer, leidt de voorzitter der Nederl. Vereeniging van Ingenieurs, K. H. Tusenius, het nieuwe orgaan in met een een korte beschouwing over de bedoeling der uitgave, waarna W. Huizinga een historisch overzicht geeft van de wording en het bijna 20 jarig bestaan der vereeniging Hierna worden de Statuten der vereeninging. vermeld. Verder vormen een opmerking over het onjuist gebruik van den titel „ir," verschillende artikelen van uiteenloopende strekking (o. m. de rede van prof. Ir. J. P. de Vooijs over de verhouding van de arbeiders tot de onderneming, een artikel over vertrusting, en een over rationalisatie) die het arbeidsveld van den ingenieur raken buiten het technische, en een rubriek „Indië" den inhoud van het eerste nummer.

Inhoud-West-Indische Gids November nummer.

De mogelijke opleving van Suriname I, door Tj. PIJTTERSEN.

De West-Indische Maatschappij, door Mr. B de GAAY FORTMAN.

Franschen in Suriname, door S. KALFF Boekbespreking.

KALENDERS.

In dank ontvangen een kalender

van de *K. N. S. M.*

van de *limonadefabriek* van den hr. ARTURO DE JONGH.

van de *Cooperatieve Vereeniging & Nijverheid.*

van de *West-India Oil Co,* agent de firma S. E. L. MADURO & SONS.

van de *Bierbrouwery Schloss,* agent de hr. W. F. CARDOZE.

van *La Fortuna,* eigenaar de hr. H. A. D. G. GOMEZ.

een zeer praktisch dagboek van de *Nestlé's producten,* agenten C. WINKEL & ZONEN, en een aflevering van het typografisch tijdschrift *Archivio Tipografico,* Torino, van de agenten MORRIS E. CURIEL & SONS. Onzen beleefden dank.

C. P. I. M.

Naar wij vernemen bestaat bij de Directie van de C. P. I. M. het plan om voorloopig een einde te maken aan de uitbreiding van het tankpark. Reeds verschillende tankbouwers zijn naar Holland teruggekeerd, en binnenkort zal nog een groot aantal, te zamen ongeveer een 200, vertrekken.

Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen.

Ook dit jaar zal er wederom gelegenheid worden opengesteld om gelukstelegrammen te zenden, zoowel van Curaçao, Aruba en Bonaire als van de Bovenwindsche eilanden, naar Nederland, Nederlandsch Oost-Indië, Suriname, Vereenigde Staten van Amerika en Canada. Voor laatstgenoemde landen bestaat ook een Engelsche tekst.

De telegrammen kunnen worden aangeboden vanaf 15 December tot en met 5 Januari 1930.

Volgende week zullen wij de verschillende teksten en de respectievelijke kosten naar de diverse landen pubiiceeren.

Ingezonden stukken.

Mr. de Redacteur.

Eindelijk, na een jeremiade zonder einde, krijgen de buitenwegen weer eens een beurt.

Wel wat laat, want 't had reeds jaren moeten gebeuren. Maar „schwamm drüber", beter laat dan nooit, en gedane zaken hebben toch geen keer.

Te oordeelen naar wat men nu te zien krijgt, maak ik me bang, dat onze vreugde niet van langen duur zal zijn.

't Is zoowat mosterd na de maaltijd.

M.i. had men er bij moeten zijn, toen de eerste regens neerklaterden.

Nogmaals houd ik vol. dat gruis een voor andere landen benijdenswaardig wegenmateriaal is, maar gruis en gruis is twee.

Aanvulling met gruis, zonder nattigheid is lapwerk, prutswerk, is geld weggooien

Doch gruis met water vermengd is duurzaam, werkt als beton, is economizeeren.

De bewijzen voor deze bewering liggen voor 't grijpen.

Ondergeteekende zijn stuken bekend, waar vroeger, bij regentijd, de auto's wanhopig vastraakten. Zelfs de beste chauffeurs achter de sterkste motoren, bleven steken.

Die stukken zijn in 't natte getij aangevuld met gewoon gruis, en zijn thans de beste gedeelten, eischen in jaren geen reparatie meer.

Dat zijn feiten, waartegen niet te redeneeren valt. Maar laat dan de ondervinding toch onze leermeesteres zijn; om op degelijke, duurzame en goedkoope manier onze wegen te bewerken.

Vóór 't regenseizoen had men reeds hoopen gruis langs de wegen moeten gedeponeerd hebben, om bij de eerste regens dit materiaal te kunnen verspreiden.

De lui, die thans, vrijwel doelloos, droog gruis staan te stampen, kon men dan afdanteen, daar de auto's zelve gratis dat werk doen.

Ik hoop, dat er nog eens naregentijd komt, waardoor de gelegenheid geboden wordt, dit systeem te volgen.

Mann kann's probieren, baat het niet, dan schaadt het niet.

Practicus.

Officieele berichten.

De tijdelijk agent der tweede klasse bij de burger-politie in Curaçao, H. G. Adney, is uit 's Lands dienst ontslagen.

G. N. Henson is benoemd tot tijdelijk agent der tweede klasse bij de burger-politie in Curaçao.

Aan den Heer A. N. Th. van Meeteren, tijdelijk technisch ambtenaar bij Openbare Werken, is eervol ontslag uit s' Lands dienst verleend. Op elk der eilanden van dit Gewest is eene commissie ingesteld om het noodige te verrichten tot het bevorderen van inzendingen van producten van landbouw, nijverheid, veeteelt en zoutwinning van dit Gewest voor de in 1931 te Parijs te houden Internationale Koloniale Tentoonstelling; In die commissies zijn benoemd:

op Curacao: de Heeren Jac F. Haayen, H. E. Kies, Julius Lopez Penha, A. G. Statius Muller en Ir. C. E. van der Stok;

op Aruba: de Heeren I. Wagemaker, R. Newton, R. Rodger en H. Oduber;

op Bonaire: de Heeren H. B. C. Schotborgh en Ch. J. Polak;

op St. Martin; de Heeren W. F. M. Lampe en Dr. A. W. J. M, Desertine;

op St. Eustatius: de Heer E. S. J. Kruythoff en Mej. Yolanda Lampe;

op Saba: de Heeren X. H. Ch. M. Krugers en M. J. P. de Groen.

De Heer D. Molenkamp, Directeur van 's Lands Radio-en-Telefoondienst, is in activiteit hersteld.

De Heer J. W. P. Peiliker Hoofd van den Landsradiopost te Willemstad, is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Directeur van 's Lands Radio- en Telefoondienst en de Heer F. A. Labega, seiner bij den Landsradiodienst is eervol ontheven van zijne werkzaamstelling op het kantoor van den Directeur ven Lands Radio- en Telefoondienst, alhier.

Aan den vuurtorenwachter te Boca Spelonk op Bonaire A. de Jongh is, wegens ziekte, een maand vrijstelling van dienst verleend en gedurende dien tijd is G. A. Wout belast met de werkzaamheden van hulpvuurtorenwachter aldaar.

De overplaatsing van den hulploods te St. Nicolaas op Aruba, H. B. de Windt naar Curaçao is ingetrokken.

De loods voor de Paardenbaai, de St. Nicolaasbaai en Druif op Aruba, tevens tijdelijk havenmeester voor de Paardenbaai, H. C. J, van den Eeden is eervol ontheven van genoemde functiën en overgeplaatst naar Curaçao.

A. G. F. Brijbag is benoemd tot vuurtorenwachter op Klein Curaçao.

Aan den Adj. commies C. E. Rincon is, wegens ziekte een maand verlof verleend.

Aan den schrijver op het Departement van Openbare Werken alhier C. A. Boskaljon is, op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De Heeren Andries Boomgaart en Edward Fowler zijn benoemd tot tijdelijke schrijvers in Curaçao en werkzaam gesteld resp. ter Gouvernementssecretarie en op het Bevolkingsbureau alhier.

Bekendmaking.

Le openbare verkooping van juweel- en en gouden en zilveren voorwerpen, van en met **2 Januari 1928** *tot en met* **30 Juni 1928** *ter „De Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend onder* **No. 6904 R** *tot en met* **No 5433 S** *zal aanvangen op* **Donderdag** *den* **14 November** *a. s. des morgens te* **negen uur**, *in het lokaal der vennootschap en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop hunner panden te voorkomen door **zoo spoedig mogelijk** *de verschuldigde interesten te komen aanzuiveren.*

De verkooping zal in geen geval worden uitgesteld, waar. zal precies op den 5 December a. s. een aanvang nemen.

Willemstad den 16 October 1929

De Voorzitter

P. L. GORSIRA.

Ellis & Dania

maken bij deze bekend dat zij benoemd zijn geworden als agenten van de sigarenfabriek „Bralantia" W. J. Schouten uit Geffen.

Al de afnemers van deze firma blijven dezelfde condities behouden als voorheen.

Gaarne ontvangen wij bestellingen voor deze firma.

3—3

VOOR de vele bewijzen van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen onvergetelijken echtgenoot en vader

JOHAN ANTHONY DE VEER,

betuigen wij hierbij onzen hartgrondigen dank.

Willemstad, 23 Nov. 1929.

Ulrica de Veer—de Veer.
Marina C. de Veer. 2—2

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS

Examens in Boekhouden en Handelscorrespondentie.

De Inspecteur van het Onderwijs in Curaçao brengt ter kennis van belanghebbenden,

dat de examens der Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden te Amsterdam en die der Vereeniging der Leeraren in Talen en Handelscorrespondentie (L. I. T. E. H.), aangesloten bij eerstgenoemde vereeniging, in Curaçao zullen afgenomen worden in de tweede helft der maand December 1929.

Prospecti der bovengenoemde examens met voorwaarden voor de aanmelding zijn aanwezig ter Inspectie van het Onderwijs.

De aanmelding moet geschieden bij den Inspecteur van het Onderwijs vóór 10 December 1929.

Willemstad, 23 November 1928.

De Inspecteur van het Onderwijs,

H. J. A. SCHROEDER.

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

De groote invloed van Monseigneur Nolens.

De corr. van de Maasbode schrijft uit Genève:

Wanneer men in latere jaren de geschiedenis zal schrijven van het eerste decennium van de internationale arbeidsconferenties, zal men zeker getroffen worden door den grooten invloed, die in deze tien jaren door een Nederlandsch staatsman, mgr. Nolens, is uitgeoefend.

Niemand is getrouwer dan hij op de internationale arbeidsconferenties steeds tegenwoordig geweest; wanneer ik mij niet vergis, heeft mgr. Nolens zelfs op geen enkele conferentie ontbroken. En steeds is hij daarop geweest de oprechte, welmeenende vriend der Geneefsche instelling, die steeds in moeilijke oogenblikken op het juiste moment in de beraadslagingen wist in te grijpen, niet met hoogdravende welsprekendheid, doch met enkele dood-nuchtere woorden, die op het hart van de kweste rechtstreeks ingingen en de conferentie in eens helder voor oogen plaatsten, waar het om ging en langs welken weg een uitweg uit de gerezen moeilijkheden zou kunnen gevonden worden.

Het belang van de bevordering van den internationalen socialen vrede steeds voor oogen houdend, had mgr. Nolens steeds den moed in enkele weinige, doch des te scherper treffende woorden aan hetzij de arbeiders —, hetzij de werkgeversgroep onverbloemd de waarheid over hun optreden te zeggen. Andere regeeringsgedelegeerden toonden menigmaal een voorliefde voor stilzwijgen; zij willen nóch hun werkgevers, nóch hun arbeiders al te zeer van zich afstooten, lieten dus de werkgevers en de arbeiders maar aan het woord, die elkander bestreden, zonder dat het aanvankelijk bleek, aan welke zijde de regeeringsgroep zich zou plaatsen. Hoe menigmaal is het in den loop der jaren dan geschied, dat mgr. Nolens het woord neemt en met een steeds korte en steeds overduidelijke rede aan alle onzekerheid over den afloop der beraadslagingen een einde maakt.

Spreekt mgr. dan namens de regeeringsgroep? Wie het hem vraagt, zal ongetwijfeld van mgr. Nolens een ontkennend antwoord krijgen. Onze eerste gedelegeerde houdt niet van opdrachten, zelfs niet van instructies van zijn eigen regeering; allerminst dus van opdrachten van andere regeeringsgedelegeerden. Wat hij zegt is steeds slechts zijn eigen persoonlijke overtuiging, waarvoor hij aan niemand anders dan aan zijn eigen geweten verantwoording verschuldigd is. En tóch heeft „men" in de conferentie steeds het gevoel, dat als mgr. Nolens op zulk een beslissend oogenblik gesproken heeft, de zaak ook inderdaad beslist is. Het is dan ook vrijwel nimmer gebeurd, dat de regeeringsgedelegeerden ten slotte anders stemmen dan hun Hollandsche collega.

Sprak mgr. Nolens dan steeds weliswaar niet in opdracht van zijn collega's van de regeeringsgroep, doch dan toch na ruggespraak met hen? Men zou zich vergissen, als men aan die ruggespraak een groote beteekenis zou hechten! Natuurlijk zal mgr. Nolens wel eens met den een of anderen zijner collega's over het geval gesproken hebben, natuurlijk zal hij wel eenigszins op de hoogte zijn, hoe het gevoelen in de regeeringsgroep is, doch datgene, wat mgr. Nolens in hoofdzaak bij zijn tusschenkomsten in de bebatten ter conferentie leidt, is toch zijn eigen persoonlijke overtuiging, zijn hoog gevoel van de verplichtingen, die werkgevers en arbeiders tegenover de internationale arbeidsorganisatie hebben, zijn nimmer falend oordeel over de rechtvaardigheid eener zaak, zijn gezond verstand, zijn nuchter oordeel over den stand van zaken. Daar nu de meeste andere regeeringsgedelegeerden ten slotte toch ook menschen zijn, die de rechtvaardigheid nastreven en niet van gezond verstand ontbloot zijn, is het zoo verwonderlijk niet, dat het overtuigende pleidooi van onzen gedelegeerde voor de een of andere oplossing van de kwestie meestal inderdaad een beslissenden invloed heeft.

De bijzondere kracht, die van redevoeringen van mgr. Nolens op de internationale arbeidsconferentie uitgaat, blijkt menigmaal reeds terstond in uiterlijk gebeuren. Het is daar geen gewoonte, dat men aan de redevoeringen zijner medegedelegeerden een bijzondere aandacht schenkt. Heel vaak weet men reeds van tevoren, wat de spreker zeggen gaat, en „gelooft" men het wel. Wanneer mgr. Nolens echter in een belangrijke aangelegenheid het woord neemt, dan komen de gedelegeerden in grooten getale naar voren, scharen zich dicht om den spreker, zooals in onze tweede kamer en ook in de volkenbondsvergadering de gewoonte is, en luisteren met de grootste aandacht. Ik ben overtuigd, dat menig gedelegeerde dan eigenlijk eerst zich een juist oordeel over de zaak vormt en van mgr. Nolens de redenen verneemt, waarom hij straks in den eenen of den anderen zin zijn stem zal uitbrengen.

Driemaal heeft mgr. Nolens op de thans geëindigde zeeliedenconferentie weder zoo een groote, zij het ook korte redevoering gehouden, waarvan iedereen den beslissenden invloed op het verdere verloop der conferentie gevoelde, niet slechts in de conferentie-zaal zelf, doch ook op de banken der pers. Wanneer mgr. Nolens gesproken had, heerschte daar zoo iets als het gevoel, dat men nu wel naar huis kon gaan, want de beslissing was gevallen! Zijn eerste groote korte rede liep over de door stakingsdreigementen versterkte (??) motie der reeders. Zijn tweede betrof de verzoeningsmotie, die den reeders den terugkeer in de conferentie zou vergemakkelijken. Zijn derde rede strekte ten gunste van de goedkeuring der vragenlijst inzake de internationale regeling van den arbeidstijd aan boord van schepen. In alle drie gevallen slaagde mgr. Nolens er in de geheele regeeringsgreep achter zich te verkrijgen, nadat hij nog eens heel scherp de puntjes op de had gezet en had aangetoond, waarom in het eerste geval een conferentie, die zich zelf eerbiedigde, het ultimatum der reeders niet mocht aanvaarden, wat in het tweede geval de werkelijke beteekenis der verzoeningsmotie was die niets anders beoogde dan den reeders den terugkeer tot hun gezond verstand te vergemakkelijken, en waarom in het derde geval zelfs de reeders bij eenigen goeden wil (die helaas niet aanwezig bleek) het rapport der commissie over den arbeidstijd ter zee hadden kunnen aanvaarden.

Het interessante in het optreden van mgr. Nolens op deze zeeliedenconferentie lag voor een belangrijk deel ook in de krachtige wijze, waarop hij voor de waardigheid en het gezag der regeeringen tegenover de stakende reeders is opgetreden. Mgr. Nolens kent natuurlijk veel te goed de grondgedachten der internationale arbeidsorganisatie, dan dat het bij hem zou opkomen de vrijheid der werkgevers- en arbeidersgedelegeerden in het uitbrengen hunner stem te willen kortwieken. Doch met klem verdedigde hij, evenals b.v. de Fransche regeeringsgedelegeerde senator Roustan, de opvatting, dat die noodzakelijke en onbetwiste onafhankelijkheid van werkgevers en arbeiders ten opzichte van de regeering met betrekking tot de stemmingen en tot de vrijheid van het woord niet zoo ver ging, dat zij van de conferentie geheel zouden mogen wegblijven. De regeering had de heeren Valstar c.s. benoemd om op de conferentie bij de bespreking der verschillende punten der agenda het standpuut der reeders uiteen te zetten. Deze opdracht was door hen aanvaard. De reeders-vertegenwoordigers mochten zich, aldus was het betoog van mgr. Nolens en van den senator Roustan, niet aan deze verplichting onttrekken, alvorens van hun regeering opheffing der benoeming verzocht en verkregen te hebben. De kracht, waarmede mgr. Nolens aldus de reeders herinnerd heeft aan hun verplichtingen jegens hun regeering, is naar de algemeene opvatting hier een der voornaamste gronden geweest, dat de heer Valstar c.s. ondanks den tegenstand van den machtigen Cuthbert Laws toch nog tot nieuwe besprekingen over de opheffing van hun „onherroepelijk" besluit tot heengaan bereid zijn geweest. Daarbij is niet minder interessant, dat mgr. Nolens, die aldus tegenover de reeders het gezag der regeeringen heeft hoog gehouden en tevens ter wille van de waardigheid der conferentie van geenerlei toegeven wilde weten, zoolang de reeders hun wenschen met dreigementen meenden te „versterken," de eerste is geweest, die in zijn eerste groote rede op de mogelijkheid van een schikking heeft gewezen, toen hij zinspeelde op de mogelijkheid van 'n aanneming eener motie, die, van iederen ultimatum-vorm ontbloot, een bestudeering van de ontstane moeilijkheden, ten einde deze voor de toekomst te vermijden, zou aanbevelen. De verzoeningsmotie, die tenslotte de conferentie weder voltallig maakte, is dan ook niets anders geweest dan de verwezenlijking van het door mgr. Nolens, reeds voordat de crisis geboren was, geopende perspectief van oplossing dier crisis.

Deze zeeliedenconferentie zou men als de conferentie van mgr. Nolens kunnen betitelen. Zoo groot is de invloed van onzen eersten regeeringsgedelegeerde op den gang van zaken geweest. Doch nog twee andere Nederlanders hebben op deze conferentie een plaats van beteekenis ingenomen: de heer Valstar als voorzitter der reedersgroep, de heer Fimmen, die geen Nederlandsch gedelegeerde was, als de leider der zeeliedengroep in de commissie voor den arbeidstijd aan boord van schepen, in welke commissie de heer Fimmen als lid der gemengde maritieme commissie een raadgevende stem had, waarvan hij zich niet zuinig bediende. Beide Nederlanders hebben steeds in tegengestelde richting gewerkt. Doch men kan hun niet de verdienste ontzeggen; dat zij dit beiden met bekwaamheid gedaan hebben en met een zaken- en talenkennis, die den goeden roep van ons volk op dit gebied weder bevestigde. De heer Valstar heeft heel wat moeilijke oogenblikken gehad! toen de crisis eenmaal voorbij was en de reeders in de conferentie waren teruggekeerd, is hij de aanvoerder geweest eener loyale oppositie, oppositie zeer zeker, doch steeds blijvend loyaal. En ten slotte zou ik dezen brief niet willen beëindigen zonder een woord van lof ook voor de adjudanten van mgr. Nolens als regeeringsgedelegeerden, den heer Zaalberg en mej. Stemberg, van wie de eerste de verdienstelijke rapporteur geweest is over het werk der belangrijkste commissie, die over den arbeidstijd ter zee, en de tweede wederom die algemeene kennis over het geheele werk der conferentie toonde, die in de algemeene secretaresse der Nederlandsche delegatie steeds zoo gewaardeerd wordt, niet alleen door de gedelegeerden zelf, doch ook door de vertegenwoordigers der Nederlandsche pers, voor wie mej. dr. Stemberg zich steeds met de grootste welwillendheid als vraagbaak ter beschikking stelt.

Een held gehuldigd.

Het standbeeld van P. Const. Lievens S. J.

Dc „Sehab" van Chota Nagpore.

Het stille dorpje Moorsleden in West-Vlaanderen heeft Zondag 11 Aug. j.l. de nagedachtenis van een zijner zonen geeerd.

Daar is een standbeeld onthuld, een priester te paard, die hoog boven zich verheft een kruis, zijn eenig wapen, waarmede hij zijn overwinningen bevocht.

Het is het beeld van 'n priester Jezuiet, van een der *„Twintig Vlaamsche koppen"*, 't beeld van Pater CONSTANT LIEVENS, den klasgenoot en makker van Albrecht Rodenbach, den leerling van Hugo Verriest.

Hij is geboren in 1856 op de *„Koekuit"*, kind van 'n landbouwer die 't niet te breed, maar wel elf kinderen had. Toen Constant dan ook zijn eerste H. Communie had gedaan, moest hij aan 't boerenwerk, ofschoon hij graag doorgeleerd had. Door toedoen van den onderpastoor van 't dorp mocht hij op 14-jarigen leeftijd naar het kleinseminarie van Roesselare, waar hij in 1876 de tweede was in de rethorika. Hugo Verriest kon niet anders dan met geestdrift spreken over „het scoon, het merkwaardig, het fraai volk" van dat studiejaar, waar de Vlaamsche strijd gegroeid is met Rodenbach, Lievens, de Vas en andere Vlaamsche jonge kerels.

„Metaal! Metaal! Kostelijk metaal! Kan er iemand op kloppen, het klinkt en galmt", zoo staat hij geteekend door den pastoor van te lande.

Maar dit metaal zou niet blijven klinken in Vlaanderen zelf. In 1878 kwam Constant Lievens in 't noviciaat der Jezuieten te Drongen en reeds twee jaar later was hij op weg naar West-Bengalen in Britsch-Indië, waar hij den Christus zou inluiden voor duizenden, en waar hij voor velen niet de strijdende generaal, maar de weldoende *„Sehab"* vader, zijn zou.

De apostel.

In Januari 1883 werd Lievens ginds priester gewijd, in 1885 begon zijn eindelijk apostelwerk. Hij ontmoette op zijn weg een 70-jarigen zendeling P Sapart, hielp een tijdje Pater Decock, te Jamgain. Daarna kwam hij in Chota-Nagpor, waar 't krioelde van heidenen en er hoogstens 1500 christenen waren op een bevolking van 5 millioen inwoners. Na korten tijd werd hem bij den stam der Moenda's een eigen missiegebied toegewezen. Daar waren 50 katholieken en 100.000 heidenen.

In November 1885 vestigde hij zich te Torpa, een plaats in de open vlakte, omgeven met volkrijke dorpen. De menschen legden zich hier met bijzondere liefde toe op het landbouwbedrijf, maar de landheeren eischten onbetaalden heerendienst ver boven het rechtmatige, en vergden landrenten, tweemaal en meer boven den billijken prijs. Verzet tegen de onderdrukkende meesters werd betaald met stokslagen, gevangenis en boete. Pater Lievens, verontwaardigd door zooveel ongerechtigheden, zette zich aan het bestudeeren van het wetboek en het zeer ingewikkelde stelsel van gebruiken in zake heerenarbeid, landrente en eigendom. Hij werd de raadgever der arme huurlingen. Toen zijn eerste beschermelingen hun proces tegen den onrechtvaardigen landheer hadden gewonnen, verspreidde zich heinde en ver de faam van den nieuwen „Saheb", die was: Pater Lievens. Te Torpa werd het nu dag in dag uit, één onafgebroken komen van lieden, die met het brood des lichaams, uit innige dankbaarheid, ook gaarne dát van het Eeuwige Leven wilden ontvangen uit de handen van den wijzen vader. In Augustus 1886 telde Torpa 1157 katholieken (de éérste bekeerlingen waren gewezen protestanten, wat Pater Lievens de vijandschap der Lutheraansche dominees, die hier gevestigd waren op den hals haalde), verspreid over zestig dorpen en elf scholen. De Vlaamsche missionaris stuurde de catechisten uit over heel het land. Hij dichtte liederen voor zijn bekeerlingen op oud-Indische wijzen, en ook Vlaamsche wijzen wist hij dienstbaar te maken aan zijn missieideaal. De schoolkameraad van Bertcn Rodenbach deed over de Indische velden het lied van den Vlaamschen Leeuw weerklinken.

Z'n geweldige werk.

Hij bouwde scholen en kapellen en te paard bereisde hij het uitgestrekte missiegebied.

Na drie jaar zwoegens had de nooitversagende Vlaamsche Ridder van onzen Heer het Kath. geloof verspreid in 833 dorpen, onder 50.351 christenen.

Meer dan 27.000 menschen doopte hij met eigen hand.

Toen werd Pater Lievens door zijn overste naar Ranchi geroepen, de hoofstad van Chola-Nagpur, van waaruit hij alles beheerschen zou. Nieuwe gewesten, Noatoli, Kansii, Barway, Gongpur e. a. werden voor het Roomsch geloof gewonnen.

Voor een keel-en longaandoenng moest hij naar Darjeeling in het Himalaya gebergte om er genezing te gaan zoeken. Hij vond ze er niet. En toen hij terugkeerde naar zijn missiepost wist hij, dat hij nog slechts een paar jaar te leven had. Doch hij versaagde niet en spande zich in om zijn werk onder de Indiërs voort te zetten.

Einde Januari 1892, thuis gekomen van een laatsten missietocht te paard op welken tocht hij 1271 doopsels toediende, werd hij teruggeroepen naar het vaderland. Als een wrak kwam hij te Drongen aan, vertrok vandaar naar Leuven, zag nog eenmaal zijn familieleden in West-Vlaanderen, en stierf, heldhaftig zooals hij had geleefd, op 7 November 1893. Hij was, de groote Saheb, niet ouder geworden dan 37 jaar.

In Vlaanderen heeft men hem thans gehuldigd door de oprichting van een ruiterstandbeeld. Want Vlaanderen is trotsch op hem, die met 'n Pater de Smet, den apostel der roodhuiden, Pater Damiaan, den held van Molokai, getuigt van gemeenschap voor haar kinderen zoo levendig en de vormende kracht, welke de Vlaamsche volkrijk behouden heeft.